

fotografie: Linus Harms

Ei als metafoor voor de tijd

Publisearre op dinsdag, 7 februari 2017 ·

MARITA DE JONG –

Eieren. Als jongen verzamelde hij ze, als kunstenaar staan ze centraal in zijn werk. Koos van der Sloot (1953) vraagt zich weleens af, waarom het zo lang heeft geduurd voordat hij er, als beeldend kunstenaar, de juiste vorm voor vond. Op de derde verdieping van het Fries Museum is van 24 januari tot en met 19 februari een kleine overzichtstentoonstelling te zien. Er zijn 15 werken te zien uit de periode 2007-2017. In de laatste week (14 tot en met 19 februari) is de kunstenaar aan het werk in het Open Atelier en licht van 14.00 tot 15.00 uur zijn werk toe. Op zondagmiddag 12 februari verzorgt beeldend kunstenaar en schrijver Louwrien Wijers een korte inleiding over het werk van Van der Sloot. Zij was betrokken bij de Fluxus beweging en werkte van 1968 tot 1986 samen met Joseph Beuys. In 1990 organiseerde ze gesprekken met kunstenaars, wetenschappers en denkers in het Stedelijk Museum in Amsterdam.

Ik wil mezelf niet herhalen. Daar ben ik veel te nieuwsgierig voor. Er valt nog zoveel te ontdekken. De zoektocht is nog lang niet ten einde.

Laatbloeier

Van der Sloot is een laatbloeier en heeft lang gearzeld om met zijn werk naar buiten te treden. De in 2016 overleden museumdirecteur Thom Mercur gaf hem het laatste zetje. Ze kenden elkaar nog van de tijd dat Mercur bezig was met zijn plannen voor de bouw van een museum aan het Tjeukemeer. Van der Sloot was toen werkzaam als stedenbouwkundige bij de gemeente Skarsterlân.

Toen Van der Sloot hem jaren later weer tegen het lijf liep en vertelde dat hij 'ook wel eens wat maakte', raakte Mercur geïnteresseerd. "Thom is bij me in het atelier geweest en zei dat ik dit werk moest laten zien. Daar voelde ik in eerste instantie niet zoveel voor omdat ik het gevoel had dat het nog te vroeg was. Ik was er, naar mijn idee, nog niet klaar voor. Achteraf realiseer ik me, dat ik het doodeng vond, maar ik besloot die angst opzij te zetten. Thom was toen net gestopt met Belvédère en wilde het even rustig aan gaan doen. Toch heeft hij contact gelegd met het Natuurmuseum. Daar is mijn werk in 2009 voor het eerst te zien geweest."

Van der Sloot groeide op in Joure. Voor kinderen een waar eldorado, met aan de westkant de Langweerder Wielen, aan de noordkant de Haskerveenpolder en in het oosten de Haulster bossen en in het zuiden het bos van Huisterheide. "We waren altijd op pad en zwierven door die prachtige natuur. Het lag daarom voor de hand dat ik eieren ging verzamelen. De eitjes vlijde ik in een schoenendoos gevuld met zaagsel. Dat waren eigenlijk de eerste kleine abstracte schilderijtjes."

Met die verzameling is het trouwens niet goed afgelopen. Na een kussengevecht met zuslief, begaf het bed het, waar de verzameling onder lag. Van der Sloot was er niet rouwig om. Inmiddels tiener, had hij andere dingen aan het hoofd. Toch bleven eieren altijd op de achtergrond aanwezig. Toen hij jaren later op vakantie was in Athene en daar een souk bezocht, zag hij stenen eieren. Hij kocht er één en het begin van een nieuwe verzameling was daar.

Zoeken naar een vorm

Toen hij in 2016 na een ernstige ziekte, afscheid moest nemen van zijn baan als stedenbouwkundige, werd de drang om iets met die eieren te gaan doen steeds sterker. In stilte werkte Van der Sloot daaraan, zoekend naar een vorm. "Dat was razend ingewikkeld. Ik wist niet precies waarnaar ik op zoek was en had geen idee welke kant ik op moest. Tot ik met mijn vitrines begon, waarin eieren en klokken samen kwamen. Achteraf lijkt het zo simpel. Vaak denk ik, waarom heeft het zo lang moeten duren om daar te komen? Op die vraag heb ik nog steeds geen antwoord."

De eerste expositie, in 2009, was een succes. Er verscheen een boekje met een tekst van de hand van Huub Mous. Het was het begin van zijn nieuwe leven, als kunstenaar. "Vanaf dat moment heeft mijn werk in diverse belangrijke galeries en musea gehangen en word ik nog steeds gevraagd." Zo staat er in de tweede helft van dit jaar een expositie in het Melklokaal in Heerenveen gepland, waar nieuw werk van Van der Sloot te zien is en participeert hij, in maart onder andere in een groepstentoonstelling in Utrecht, in het kader van 100 jaar De Stijl.

Eierrekjes in de kelder

In het werk van Van der Sloot is een duidelijke ontwikkeling te zien. Hij deelt zijn oeuvre op in drie fasen: de vitrinekasten, vervolgens werk dat vrij, dus zonder omsluitende kast aan de wand hangt en de tot dusver laatste ontwikkeling de zogenaamde Virtuele Eieren. Zijn eerste werk was een drieluik getiteld 'Doe, No, Aansens'. Het is ook in het Fries Museum te zien. Het begin van een serie eieren in vitrinekasten. De volgende stap: ruimtelijke constructies van eieren, die de kunstenaar verstevigde met vijf lagen epoxy en een laag matte lak. De eieren, niet beschermd door glas, en verlijmd tot assemblages, in al hun kwetsbaarheid. Momenteel gebruikt hij ook film in zijn werk met in de hoofdrol, één van zijn objecten, in een spel van licht en schaduw.

"Mijn moeder had eierrekjes in de kelder. Als kind zag ik het licht op de achterwand vallen in de vorm van een ei. In retrospectief valt alles op zijn plaats, die fascinatie voor licht en eieren. Ik herinner me dat mijn broer en ik, het licht van de koplampen van de auto van de buurman door de donkere slaapkamer zagen schuiven. Daar lagen we ademloos naar te kijken. Blijkbaar zijn dat onuitwisbare indrukken geweest, die nu een onbewust plek hebben gekregen in mijn werk."

Het thema tijd is de leidraad. "Ook klokken spelen een rol in mijn werk. Die zijn onlosmakelijk verbonden met Joure. De eieren horen bij het landschap van mijn jeugd. Een ei draagt verleden, heden en toekomst in zich. Het is een metafoor voor de tijd. Je zou kunnen zeggen, dat ik er eigenlijk al mijn hele leven mee bezig ben. Ik ben fulltime met mijn werk bezig, wil iedere keer iets nieuws bedenken, mezelf niet herhalen. Daar ben ik veel te nieuwsgierig voor. Soms weet ik van te voren welke kant ik op wil, soms verras ik mezelf. Ik heb haast, er valt nog zoveel te ontdekken. De zoektocht is nog lang niet ten einde."

Koos van der Sloot houdt Open Atelier in Fries Museum. In de week van 14 tot en met 19 februari licht Koos van 14.00 tot 15.00 zijn werk zelf toe. Op 12 februari geeft Louwrien Wijers om 15.00 uur een inleiding op het werk.